

HOOFDSTUK EEN

Elke zomer kwamen ze weer. Aan aarde en hemel, aan zon en steen telde ik de dagen af. Dan klom ik naar de cirkel en ging daar stil zitten met mijn rug tegen de warmte van de steen die ik de Schildwacht noemde, en zag de konijnen in het verflauwende licht naar buiten komen om te knabbelen aan het weinige dat op de kale helling te vinden was. De zon zakte weg in het westen, een bol van oranje vuur die achter de heuvels wegdook in de ongeziene diepten van de oceaan. Het stervende licht viel op de vormen van de dolmens zodat hun schaduwen zich ver uitrekten op de stenige grond voor me. Ik was hier elke zomer geweest sinds ik de reizigers voor het eerst had zien komen, en ik had geleerd de tekenen te interpreteren. Elke dag wierp de ondergaande zon de donkere, puntige vormen een stukje verder op de noordelijke helling. Wanneer de grootste schaduw precies tot mijn tenen kwam, op de plek waar ik zat, precies in het midden van de cirkel, dan was het tijd. Morgen kon ik bij het pad gaan staan om te kijken, want dan zouden ze hier zijn.

Het gebeurde volgens een patroon. Alles gebeurde volgens een patroon, als je wist hoe je moest kijken. Dat had mijn vader me geleerd. De kunst bestond er juist in daarbuiten te blijven, je er niet in te laten vangen. Het was een vergissing te denken dat je ergens bij hoorde. Mensen zoals wij konden nooit ergens bij horen. Dat had ik ook van hem geleerd.

Ik wachtte altijd bij het pad, achter een jeneverbesstruik, roerloos als een kind van steen. Dan hoorde ik hoeftgetrappel, en het kraken van draaiende wielen. Vervolgens kreeg ik een of twee van de jongemannen op pony's te zien, die voor de anderen uit reden om uit

te kijken naar onraad. Tegen de tijd dat ze de helling opreden en de plek passeerden waar ik me verschool, waren ze niet meer zo op hun hoede en maakten ze lachend grappen, want ze waren dicht bij hun kamp en er wachtte een zomer met rijke visvangst en een betrekkelijk gemakkelijk leven, een tijd waarin dingen konden worden hersteld en dingen konden worden gemaakt. In de tijd die ze hier aan de baai doorbrachten, leek het bijna of ze zich definitief hadden gevestigd.

Hierna kwamen er een paar wagens, met de oude mannen en vrouwen erbovenop, terwijl de kleinere kinderen op de lading zaten of naast de wagen meeholden. Danny Walker mende het ene koppel paarden, zijn vrouw Peg het andere. De overige mensen kwamen er lopend achteraan. Hun dassen en sjaals en halsdoeken vormden felle kleuraccenten in het vale grijs van het landschap, want het was hier boven behoorlijk kaal, zelfs in de warmte van de vroege zomer. Ik sloeg hen ongezien gade en wachtte ongezien, zonder me te verroeren. Ten slotte kwam dan de rij paardjes, en de jongere mannen leidden ze of reden ernaast mee. Dat was het mooiste ogenblik van de zomer: de eerste keer dat ik Darragh weer in het oog kreeg, klein en trots op zijn grijze paard gezeten. Hij was altijd bleek na de winter daar in het noorden, en lette met gefronst voorhoofd op zijn beesten, altijd op zijn hoede voor het geval dat er een los zou breken om de vrijheid te zoeken. Deze rij dieren zou in de loop van het warmere seizoen worden afgericht, en verkocht wanneer de reizende mensen weer naar het noorden gingen.

Ik zou nog niet door een vingerbeweging of het knipperen van een ooglid laten merken dat ik er was. Maar Darragh zou het toch weten. Zijn bruine ogen zouden opzij kijken, met een tinteling erin, en hij zou zijn tanden laten blinken in een lach die niemand zag, niemand behalve ik op mijn schuilplaats naast het pad. Dan zouden de reizigers voorbijtrekken en naar beneden verdwijnen, naar de baai en hun zomerkamp, en ik zou weer naar huis gaan, over de heuveltop en langs de landengte afdalen naar de Honingraat, want daar woonden we, mijn vader en ik.

Vader vond het niet prettig als ik eropuit ging. Maar hij stelde me geen beperkingen. Het werkte beter, zei hij, als ik mijn eigen regels vaststelde. De kunst was een harde leermeester. Ik zou gauw genoeg ontdekken dat hij je geen tijd liet voor vriendinnen, geen tijd voor spelen, geen tijd voor zwemmen of vissen of van de rotsen af springen zoals de andere kinderen deden. Er was veel te leren. En wan-

neer vader het te druk had om mij les te geven, moest ik mijn tijd gebruiken om mijn vaardigheden te oefenen. De enige regels waren de onuitgesproken regels. Bovendien kon ik niet ver weg komen, met mijn voet.

Ik begreep dat de kunst voor ons soort mensen het enige was dat werkelijk van belang was. Maar Darragh kwam ongevraagd in mijn leven, en toen hij er eenmaal was, werd hij mijn makker in de zomer, en mijn beste vriend; of om eerlijk te zijn, mijn enige vriend. Ik was bang voor de andere kinderen en kon me nauwelijks voorstellen dat ik mee zou doen aan hun ruwe spelletjes. En zij van hun kant gingen mij uit de weg. Misschien uit angst, misschien ergens anders om. Ik wist dat ik slimmer was dan zij. Ik wist dat ik, als ik wilde, met hen kon doen wat ik wilde. En toch, wanneer ik naar mijn spiegelbeeld in het water keek en dacht aan wat ik gezien had: hoe de jongens en meisjes naar elkaar roepend langs het zandstrand renden, en vanaf de rotsen visten, en naast hun vaders en moeders netten zaten te boeten, dan wenste ik uit het diepst van mijn hart dat ik een van hen was, en niet mijzelf. Ik wilde dat ik een van de reizigersmeisjes was, met een rode hoofddoek en een sjaal met lange franje, zodat ik hoog boven op de wagen kon gaan zitten en in de herfsttijd weg kon rijden naar de verre streken in het noorden. Wij hadden een woning, een geheime woning, halverwege de helling achter grote rotsblokken, uitkijkend naar het zuidwesten. Onder ons stak de steile, rotsige kaap die Honingraat heette uit in de zee. Binnen was een ingewikkeld netwerk van grotten, kamers en verborgen gangen, een passende behuizing voor een man als mijn vader. Achter ons ging de helling ver omhoog naar de vlakke bovenkant van de heuvel, waar de cirkel van stenen stond, en dan weer omlaag naar het karrenspoor. Daarachter lag het land Kerry, en nog verder waren streken waarvan ik de namen niet wist. Maar Darragh wist ze, en Darragh vertelde ze aan mij terwijl hij van drijfhout een keurige stapel bouwde voor een vuur, en op zoek ging naar vuursteen en tondel terwijl ik een potje met gedroogde kruiden tevoorschijn haalde voor thee. Hij vertelde me over meren en wouden, over woeste bergkammen en zachte, nevelige valleien. Hij beschreef hoe de Noormannen, wier overvallen op onze kust zo gevreesd werden, zich hier en daar hadden gevestigd, en met Ierse vrouwen waren getrouwd en kinderen hadden gekregen die noch het een, noch het ander waren. Met een glans van opwinding in zijn bruine ogen sprak hij over de grote paardenmarkt in het noorden.

Hij gebaarde met zijn smalle handen en zijn stem klonk helder van enthousiasme en hij ging er zo in op dat hij helemaal vergat dat hij eigenlijk het vuurtje moest aanmaken. Daarom deed ik het zelf maar door met mijn wijsvinger naar de houtjes te wijzen en de vlam op te roepen. Het drijfhout vlamde ogenblikkelijk op en ons pannetje met water begon warm te worden. Maar Darragh zweeg opeens.

‘Ga door,’ zei ik. ‘Kocht die oude man dat paard, of niet?’

Maar Darragh keek me met gefronst voorhoofd aan, en zijn donkere wenkbrauwen waren afkeurend samengetrokken. ‘Dat moet je niet doen,’ zei hij.

‘Wat?’

‘Het vuur op die manier aansteken. Met toverkunsten. Als het niet echt nodig is. Er is toch niets mis met vuursteen en tondel? Ik zou het dadelijk hebben gedaan.’

‘Overbodige moeite. Op mijn manier gaat het sneller.’ Ik gooide een handvol van de gedroogde blaadjes in de pot om ze te laten trekken. De frisse geur van de kruiden steeg op in de koele lucht van de heuvel.

‘Je kunt het beter niet doen. Als het niet nodig is.’ Hij kon het niet verder uitleggen, maar zijn woordenvloed was plotseling opgedroogd en we lieten de thee trekken en zaten hem samen zwijgend op te drinken, terwijl de zeevogels boven ons hoofd zwenkten en krijsten.

De zomers waren vol van zulke dagen. Wanneer ze hem niet nodig hadden om met de paarden te werken of in het kamp mee te helpen, kwam Darragh mij opzoeken, en zwierven we samen over de rotsige hellingen, de paden boven langs de kliffen, en langs de verscholen baaien en geheime grotten. Hij leerde me vissen met een enkele lijn en een vaste hand. Ik leerde hem te zien welke dag het was aan de manier waarop de schaduwen omhoog schoven over de heuvel. Als het regende, wat ook in de zomer nog weleens wilde gebeuren, zaten we samen in de beschutting van een kleine grot, onder aan de landengte die de Honingraat met de kust verbond, die bijna onder de grond lag, maar net niet helemaal, want het daglicht viel er van boven binnen en gaf het kleine plekje met fijn zand een tere tint grijsblauw. Hier voelde ik me altijd veilig. Hier kwamen de hemel, de aarde en de zee bij elkaar, ze raakten elkaar aan en gingen weer uiteen, en het geluid van de golfjes die op het onderaardse strand kabbelden was als een zucht, tegelijk een groet en een afscheid. Darragh zei nooit tegen me wat hij van mijn geheime grot

vond. Hij kwam gewoon met me mee naar beneden en zat naast me, en wanneer de regen was opgehouden, sloop hij weg zonder iets te zeggen.

Er was een wild gras dat daar op de helling groeide, een sterke, buigzame plant met een zijdeachtige glans op zijn lichtgroene stengels. We noemden het rattenstaarten, hoewel het vermoedelijk een andere naam had. Peg en haar dochters waren uitstekende mandenvlechtsters en gebruikten dit gras voor mooiere werkstukken dan ze anders maakten, voor manden die aan een dame verkocht konden worden, misschien om bloemen in te verzamelen, in plaats van gebruikt te worden om groenten of een zware lading brandhout in te dragen. Ook Darragh kon vlechten met zijn snelle, handige, lange vingers. In een bepaalde zomer waren we boven bij de staande stenen, laat in de middag. We zaten met onze rug naar de Schildwacht en keken uit over de baai en de kaap in de verte, en naar de westelijke zee daarachter. Wolken pakten zich samen en de lucht had al een zweem van koude. Deze dag kon ik de schaduwen niet zien, maar ik wist dat de zomer op zijn einde liep en dat er weer een uiteengaan aankwam. Ik voelde me bedroefd en was boos op mezelf omdat ik bedroefd was, en ik probeerde niet te denken aan een volgende winter van hard werken en koude, eenzame dagen. Ik staarde naar de stenige grond en dacht na over het jaar, hoe dat ronddraaide als een slang die in zijn eigen staart beet; hoe het voortrolde als een meedogenloos wiel. De goede tijd zou weer komen, en daarna de slechte tijd.

Darragh had een handvol rattenstaarten en draaide ze handig in elkaar, terwijl hij binnensmonds floot. Darragh was nooit treurig. Hij had er geen tijd voor; voor hem was het leven een avontuur, met altijd een nieuwe deur om te openen. Bovendien kon hij weggaan als hij wilde. Hij hoefde geen lessen te leren, hij hoefde zich niet te bekwamen in bepaalde vaardigheden, zoals ik.

Ik keek kwaad naar de kiezels op de grond. Steeds in het rond, dat was mijn bestaan, het herhaalde zich eindeloos, in een cyclus waaruit geen ontsnapping mogelijk was. Steeds rond. Vast en onveranderlijk. Ik keek naar de kiezels die trilden en rolden, die gehoorzaam bewogen op de grond voor me.

‘Fainne?’ Darragh keek me met gefronst voorhoofd aan, en naar de bewegende steentjes op de aarde voor me.

‘Wat?’ Mijn concentratie was verstoord. De steentjes bewogen niet meer. Nu lagen ze in een volmaakte cirkel.

‘Hier,’ zei hij. ‘Geef me je hand.’

Ik deed wat hij zei, verbaasd, en hij schoof een ringetje van gevlochten rattenstaarten aan mijn vinger; het was zo knap gemaakt dat het nergens een verbinding of sluiting leek te hebben.

‘Waar is dit voor?’ vroeg ik, terwijl ik het zijdeachtige, veerkrachtige ringetje van gras rond en rond draaide. Hij had zijn ogen weer gericht op de baai en keek naar de kleine curraghs die binnenkwamen na het vissen.

‘Dat je me niet vergeet,’ zei hij op luchtige toon.

‘Doe niet zo mal,’ zei ik. ‘Waarom zou ik jou vergeten?’

‘Dat zou kunnen gebeuren,’ zei Darragh, en hij wendde zich weer naar me toe. Hij maakte een gebaar naar de keurige cirkel van steentjes. ‘Je zou iets te maken kunnen krijgen met andere dingen.’

Ik voelde me gekwetst. ‘Dat zou ik niet doen. Dat zou ik nooit doen.’ Darragh slaakte een zucht en haalde zijn schouders op. ‘Je bent nog maar een klein meisje. Je weet het niet. De winter duurt lang, Fainne. En... er zou iemand op je moeten letten.’

‘Helemaal niet!’ zei ik onmiddellijk terug, en ik sprong op van de plaats waar ik zat. Wie dacht hij wel dat hij was, door tegen me te praten alsof hij mijn grote broer was? ‘Ik kan heel goed op mezelf passen, dank je zeer. En nu ga ik naar huis.’

‘Ik loop met je mee.’

‘Dat hoeft niet.’

‘Ik loop met je mee. Of nog beter, we doen een wedstrijd. Niet zo ver, tot de jeneverbessen daar beneden. Kom op.’

Ik bleef koppig staan en trok een lelijk gezicht naar hem.

‘Ik geef je een voorsprong,’ vleide Darragh. ‘Ik zal tot tien tellen.’

Ik bewoog me niet.

‘Tot twintig dan. Vooruit, ga nu maar.’ Hij lachte, een brede, onweerstaanbare lach.

Ik begon te rennen, als je mijn onhandige, hinkende manier van lopen rennen kon noemen. Met mijn rok opgenomen in mijn ene hand bereikte ik een redelijke snelheid, hoewel het steile, met steentjes bezaaide oppervlak het nodig maakte voorzichtig te zijn. Ik was nog maar halverwege de jeneverbessen toen ik vlak achter me zijn zachte, snelle voetstappen hoorde. Het was een ongelijke strijd, dat wisten we allebei. Hij had de afstand kunnen afleggen in een kwart van de tijd die ik ervoor nodig had. Maar op de een of andere manier kwam het zo uit dat we de struiken precies op hetzelfde moment bereikten.

‘Zo, tovenaarsdochter,’ zei Darragh grijnzend. ‘Nu gaan we gewoon lopen om weer op adem te komen. Morgen zal het een betere dag zijn.’

Hoe oud was ik toen? Zes, misschien, en hij een jaar of twee ouder? Ik had het ringetje aan mijn vinger op de dag dat de reizende mensen weer inpakten en wegreden; de dag dat ik hem uit moest wuiven en weer moest beginnen met wachten. Voor hem was het niet zo erg. Hij ging ergens naartoe en had dingen te doen, en hij wilde maar al te graag weer op zijn paardje klimmen en weggrijden. Toch maakte hij tijd vrij om afscheid van me te nemen, op de helling boven het kamp, want hij wist dat ik niet dicht bij de plek wilde komen waar de mensen zich verzamelden om hun wagens te laden en zich gereed te maken voor de reis. Ik was zo verlegen dat ik niets kon zeggen. Ik kon er helemaal niet tegen door de jongens en de meisjes te worden aangegaapt, en was niet in staat antwoord te geven op Pegs schrandere, vriendelijke vragen. Mijn vader was daar beneden, een lange gestalte in een mantel die met Danny Walker praatte, hem boodschappen meegaf om af te leveren, opdrachten om uit te voeren. Om hen heen lieten de anderen een grote, lege cirkel vrij.

‘Nou, het is zover,’ zei Darragh.

‘Nou, het is zover,’ herhaalde ik, en probeerde dezelfde luchtige toon te treffen, wat jammerlijk mislukte.

‘Dag, Krullenbol,’ zei hij en stak zijn hand uit om zacht aan een lok van mijn lange haar te trekken, dat dezelfde donkerrode kleur had als dat van mijn vader. ‘Tot de volgende zomer. Doe geen domme dingen, hè, tot ik terugkom.’ Dat zei hij elke keer dat hij wegging, altijd precies hetzelfde. Wat mij betreft, ik had helemaal niets te zeggen.

De dagen werden korter en de donkere tijd van het jaar begon. Nu Darragh weg was, had ik geen goede reden om me buitenshuis op te houden, en daarom wijdde ik me aan mijn werk en probeerde niet te merken hoe koud het was in de Honingraat, haast nog kouder dan de kou van een herfstwind boven op de heuvel. Het was een pijnachtig gevoel dat diep in je botten ging zitten en daar bleef als een last die je moest dragen. Ik klaagde nooit. Vader had me laten zien hoe je ermee om moest gaan en verwachtte van mij dat ik dat deed. Het was niet zo dat een tovenaar de hitte van het vuur of

de bijtende kou van de noordenwind niet voelde. Een tovenaars was tenslotte een mens en geen wezen uit de Andere Wereld. Wat je moest doen, was je lichaam leren ermee om te gaan, zodat het ongemak je niet traag of onhandig maakte. Het was voornamelijk een kwestie van ademhalen. Meer kan ik er niet over zeggen. Mijn vader was ooit een druïde geweest. Hij zei dat hij dat allemaal achter zich had gelaten toen hij uit de broederschap was getreden. Maar een man kan al die jaren van training en discipline niet zomaar ongedaan maken. Ik begreep dat veel van wat ik leerde geheim was, en dat daarover alleen met anderen van ons soort mensen gesproken mocht worden. Zelfs nu zijn er een aantal dingen waarover ik niets kan en wil zeggen.

Er waren veel kamers in de Honingraat. We lieten het hele jaar lampen branden, en in de grote werkruimte van mijn vader brandden vele kaarsen, want daar bewaarde hij zijn rollen en boeken, griezelige en wonderlijke objecten in potten, en zakjes met scherp ruikende poeders. Er was een gedroogde basilisk, en een beker die gemaakt was van een gedraaide, gekromde hoorn, waarvan de onderkant ingelegd was met rode stenen. Er was een kleine schedel als van een kabouter, met lege oogkassen. Er was een dik grimoire, een tovenaarsboek, waarvan de lederen band donker was geworden van ouderdom en van het veelvuldig hanteren. In deze ruimte bracht mijn vader dagen en nachten in afzondering door; hij vervolmaakte zijn kunst en was altijd bezig met leren, leren.

Ik kon in meer dan één taal lezen en in meer dan één schrift schrijven. Ik kon vele, vele verhalen navertellen en nog meer toverspreuken zeggen. Maar ik leerde gauw genoeg dat de grootste betovering niet in een boek is vastgelegd, en ook niet op een ontcijferbare manier op een boekrol is uitgetekend. De krachtigste betoveringen worden niet teweeggebracht met kunstige handgebaren, of door dranken en brouwsels te mengen, of door oude woorden uit te spreken. Ik kwam te weten waarom het zo was dat wanneer mijn vader het hardste werkte, hij niets anders leek te doen dan doodstil in het midden van een lege ruimte staan, met zijn moerbeikleurige ogen gericht op niets. Want de toverij die het diepst gaat is die van de geest, en daarvan zul je geen overgeleverde teksten vinden op perkament of velijn, of in bast of steen gekrast. Die staat nergens beschreven. Vader dankte zijn eerste kennis aan de wijzen: de druïden van het woud. Hij had haar ontwikkeld door toewijding en studie. Maar ons talent voor de toverkunst zat in ons bloed. Vader was de zoon

van een grote tovenaars, en van haar had hij bepaalde vaardigheden geleerd die hij maar zelden gebruikte, want ze waren zeer krachtig en ook gevaarlijk. Je moest oppassen, zei hij, je niet te ver te wagen, je niet in duistere zaken te mengen die beter konden blijven rusten. Ik kon me mijn grootmoeder niet meer duidelijk voor de geest halen. Ik dacht dat ik me een elegante figuur in een blauw gewaad herinnerde, die me zo strak in de ogen had gekeken dat ik hoofdpijn had gekregen. Ik dacht dat ze me misschien vragen had gesteld waarop ik boos had geantwoord, omdat ik het niet prettig vond dat ze in ons geordende domein was binnengedrongen. Maar dat was lang geleden gebeurd, toen ik nog heel klein was. Vader sprak zelden over haar, behalve om te zeggen dat ons bloed besmet was door het geslacht waaruit zij stamde, een geslacht van tovenaars die niet begrepen dat bepaalde grenzen nooit overschreden mochten worden. En toch, zei vader, was zij sterk, geraffineerd en slim, en ze was mijn grootmoeder; een deel van haar leefde in ons beiden, en dat mochten we niet vergeten. Het was er de oorzaak van dat ons leven nooit hetzelfde zou zijn als dat van gewone mensen, met vrienden, familie en eerbare arbeid. Het gaf ons uitzonderlijke talenten, en het richtte onze schreden naar een bestemming van duisternis.

Ik was acht jaar. Het was Meán Geimhrídh, en de noordenwind drukte de kromgegroeide bomen neer. Hij liet de golven met geweld uiteenspatten tegen de klifwand zodat de ijzige druppels diep in de tunnelgangen van de Honingraat werden gedreven. Het kiezelstrand lag bezaaid met kluwens zeewier en gebroken schelpen. De vissers trokken hun currachs veilig op het strand, en de mensen leden honger.

‘Concentreer je, Fainne,’ zei mijn vader, want mijn bevroren vingers wilden me niet gehoorzamen en gleden weg. ‘Gebruik je geest, niet je handen.’

Ik zette mijn kiezen op elkaar, kneep mijn ogen halfdicht en begon opnieuw. Een kunstje was dit, meer niet. Het moest gemakkelijk zijn. Strek je armen uit, kijk naar de glanzende glazen bol die aan de andere kant van de kamer op zijn plank tegen de muur stond, met het licht van de kaarsen weerspiegeld in zijn bedrieglijke oppervlak. Overbrug de afstand met je geest; denk de afstand, denk de sprong. Beweeg niet. Laat de bol het werk doen. Leg de bol je wil op zodat hij in je handen komt. Leg hem je wil op zodat hij naar

je toe komt. *Kom. Kom hier. Kom bij me, broos en breekbaar ding, rond en mooi ding, kom in mijn handen.* Het was koud, mijn vingers deden pijn, zo koud was het. Ik kon de golven buiten horen beuken. Ik kon de glazen bol op de stenen vloer horen kletteren. Mijn armen vielen langs mijn zijden omlaag.

‘Heel goed,’ zei vader kalm. ‘Haal een bezem en veeg het op. Vertel me dan waarom het je niet lukte.’ Er klonk geen veroordeling in zijn stem. Zoals altijd wilde hij dat ik zelf een oordeel velde. Op die manier zou ik sneller leren.

‘Ik... ik stond mezelf toe aan iets anders te denken,’ zei ik, terwijl ik me bukte om de messcherpe scherven op te veggen. ‘Daardoor werd de schakeling verbroken. Het spijt me, vader. Ik kan het wel. De volgende keer zal het me lukken.’

‘Dat weet ik,’ zei hij, terwijl hij zich omdraaide om door te gaan met zijn eigen werk. ‘Oefen dit tweemaal vijftig keer met iets onbreekbaars. Kom dan terug om het me te laten zien.’

‘Ja, vader.’ Het was toch te koud om te slapen. Ik kon de nacht net zo goed gebruiken om iets nuttigs te doen.

Ik was tien jaar. Ik stond doodstil, precies in het midden van de werkruimte van mijn vader, met mijn ogen gericht op niets. Boven mijn hoofd zweefde de breekbare bol, op zijn plaats gehouden door onzichtbare krachten. Ik ademde. Langzaam, heel langzaam. Bij elke uitademing een minieme correctie. Omhoog, omlaag, naar links, naar rechts. *Draai om je as*, zei ik tegen de bol, en hij draaide rond, gloeiend in het kaarslicht. *Stop. Beschrijf nu een cirkel om mijn hoofd.* Mijn ogen volgden de beweging niet. Ik hoefde de bol niet te zien om te weten dat hij aan mijn wil gehoorzaamde. *Stop. Val nu naar beneden.* De uiterst korte aarzeling; dan de duik omlaag, een langs me schietende streep glinsterend licht, een afdaling naar de vernietiging. *Stop.* De duikende bol bleef een handbreedte boven de stenen vloer stilstaan. Ik knipperde met mijn ogen en bukte om hem in mijn hand op te pakken.

Vader knikte ernstig. ‘Je beheersing gaat vooruit. Deze kunsten zijn natuurlijk betrekkelijk gemakkelijk; maar er is discipline voor nodig om ze goed uit te voeren. Ik ben tevreden over je vorderingen, Fainne.’

‘Dank u.’ Zo geprezen te worden was echt een zeldzame gebeurtenis. Meestal stelde hij alleen vast dat ik iets onder de knie had gekregen, en ging hij meteen door met de volgende opdracht.

‘Nu niet zelfgenomen worden, hoor.’

‘Nee, vader.’

‘Het is tijd om je in een andere tak van de kunst te begeven, een die een grotere uitdaging vormt. Daarvoor zul je nieuwe krachten in jezelf moeten vinden. Het kan erg uitputtend zijn. Neem een paar dagen om te rusten. We zullen met Imbolc beginnen. Dat lijkt ook wel bij uitstek het geschikte tijdstip.’ Zijn stem had een verbitterde klank.

‘Ja, vader.’ Ik vroeg niet wat hij bedoelde. Ik wist dat hij mijn moeder op Brighids feest voor het eerst had ontmoet; maar hij sprak nooit over haar, tenminste niet als het aan hem lag. Dat verhaal zat goed verstopt binnen in hem, en hij was een meester in het bewaren van geheimen. Het weinige wat ik wist, had ik hier en daar bijeen gesprokkeld, met kleine stukjes tegelijk in de loop van jaren. Bijvoorbeeld een opmerking van Peg, die ik toevallig had gehoord terwijl ik onder de bomen achter het kamp op Darragh wachtte, ongezien door zijn moeder.

‘Ze was heel mooi,’ had Peg tegen haar vriendin Molly gezegd. Het tweetal zat in de ochtendzon en hun vingers bewogen bliksemsnel terwijl ze hun ingewikkelde manden maakten. ‘Lang, slank, met dat glanzende koperkleurige haar afhangend langs haar rug. Als een fee. Maar ze was altijd... ze was altijd een beetje geschift, weet je wat ik bedoel? Hij waakte over haar als een wolvin die haar jongen bewaakt, maar hij kon toch niet tegenhouden wat er gebeurde. Je kon het in haar ogen zien, van meet af aan.’

‘Mm,’ had Molly geantwoord. ‘Dan lijkt dat meisje op haar vader. Een vreemd kind.’

‘Ze kan niet helpen wat ze is,’ zei Peg.

En ik herinnerde me een andere keer, in een zomer toen het bijzonder warm was, en Darragh eindelijk zijn geduld verloor over mijn hardnekkige weigering om ook maar in de buurt van het water te komen.

‘Waarom wil je niet dat ik je leer zwemmen?’ had hij gevraagd. ‘Is dat om haar? Om wat er met haar gebeurd is?’

‘Wat?’ zei ik. ‘Wat bedoel je?’

‘Je weet wel. Je moeder. Omdat zij... nou ja, om wat ze gedaan heeft. Dat zeggen ze. Dat jij bang bent voor het water, omdat zij van de Honingraat is afgesprongen en zich heeft verdronken.’

‘Natuurlijk niet,’ antwoordde ik, heftig slikkend. ‘Ik wil het gewoon niet, dat is alles.’ Hoe had hij kunnen weten dat niemand me tot

dat moment had verteld hoe ze gestorven was?

Ik probeerde een of andere herinnering aan mijn moeder uit mijn geheugen op te halen, probeerde me een beeld te vormen van de mooie vrouw die Peg had beschreven, maar er was niets. Het enige dat ik me kon herinneren waren vader en de Honingraat. Er was lang geleden en ver weg iets gebeurd, iets dat mijn moeder had beschadigd en mijn vader had gewond, en de weg naar de toekomst voor ons allen had bepaald op een manier waartegen niet kon worden ingegaan. Vader had me het verhaal nooit verteld. Maar het was wel de onuitgesproken les die in alles wat hij me leerde was ingebouwd.

‘Het is tijd om te beginnen,’ zei vader, terwijl hij me tamelijk streng aankeek. ‘Dit zal serieus werk zijn, Fainne. Het zal misschien nodig zijn om je vrijheid deze zomer in te perken.’

‘Ik... ja, vader.’

‘Goed.’ Hij knikte. ‘Kom hier naast me staan. Kijk in de spiegel. Let op mijn gezicht.’

Het oppervlak was van brons, gepolijst tot een spiegelende glans. Onze spiegelbeelden waren naast elkaar te zien; hetzelfde gezicht met subtiele verschillen. De donkerrode krullen; de felle ogen, donker als rijpe bessen; de bleke huid zonder sproeten. Het gezicht van mijn vader was best knap, vond ik, al had het een ietwat onge-naakbare uitdrukking. Het mijne was een kindergezicht, ongevormd, alleedaags, een puddinkje van een gezicht. Ik meesmuilde naar mijn spiegelbeeld en keek weer naar mijn vader in de spiegel. Ik hield mijn adem in.

Het gezicht van mijn vader was bezig te veranderen. De neus werd een haakneus, het dieprode haar doorschoten met wit, de huid rimpelig en vlekkerig als een oude appel die te lang is bewaard. Ik staarde er met ontzetting naar. Hij hief een hand op, en het was een oudemannenhand, knoestig en misvormd, met nagels als de klauwen van een of ander wild dier. Ik kon mijn ogen niet van het beeld in de spiegel afwenden.

‘Kijk nu naar mij,’ zei hij zacht, en de stem was zijn eigen stem. Ik dwong mijn ogen om voorzichtig opzij te gaan, hoewel ik bang werd bij de gedachte dat de man die naast me stond misschien dit verschrompelde omhulsel van mijn fiere, statige vader zou zijn. En daar stond hij, dezelfde als altijd, met zijn donkere ogen op de mijne gericht, en het haar nog altijd glanzend kastanjebruin om zijn slapen krullend. Ik keek weer naar de spiegel.

Het gezicht veranderde weer. Het trilde even en kwam tot stilstand. Dit keer was het verschil minder duidelijk. Het haar een tint lichter, iets steiler. De ogen diepblauw, niet de ongewone donkerpaarse kleur die mijn vader en ik allebei hadden. De schouders wat breder, de lengte een handbreedte meer, de neus en kin met een zweem van grofheid die eerder niet te zien was. Het was nog mijn vader, maar toch was het een andere man.

‘Dit keer,’ zei hij, ‘zul je wanneer je je ogen van de spiegel afwendt, zien wat ik wil dat je ziet. Wees niet bang, Fainne. Ik ben nog steeds mezelf. Dit is het Mom, dat wij gebruiken om ons voor een bepaald doel mee uit te dossen. Het is een krachtig werktuig als het goed wordt toegepast. Het is niet zozeer een verandering van het eigen uiterlijk, als wel een verschuiving in de waarneming van anderen. De techniek moet zeer voorzichtig worden beoefend.’

Toen ik ditmaal keek, was de man naast me de man in de spiegel; mijn vader en niet mijn vader. Ik knipperde met mijn ogen, maar hij bleef een ander. Mijn hart bonsde in mijn borst en mijn handen voelden klam aan.

‘Goed,’ zei mijn vader langzaam. ‘Adem langzaam zoals ik je heb geleerd. Pak je angst aan en zet hem van je af. Deze vaardigheid is niet in één dag te leren; ook niet in een seizoen of in een jaar. Je zult buitengewoon hard moeten werken.’

‘Waarom bent u dan niet eerder begonnen mij dit te leren?’ wist ik uit te brengen, nog steeds erg van streek door hem zo anders te zien. Het zou bijna gemakkelijker zijn geweest als hij de gedaante van een hond, of van een paard, of zelfs een kleine draak had aangenomen; niet deze... deze net niet kloppende versie van zichzelf.

‘Eerder was je er te jong voor. Dit is de goede leeftijd. Kom nu.’ En plotseling was hij weer zichzelf, snel als een knip met de vingers. ‘Stap voor stap. Gebruik de spiegel. We zullen met de ogen beginnen. Concentreer je, Fainne. Adem vanuit de buik. Kijk in de spiegel. Kijk naar het punt tussen de wenkbrauwen. Goed. Gebruik je wil om je lichaam volkomen bewegingloos te maken... zet het besef van tijd van je af... Ik zal je een paar woorden geven om te gebruiken, in het begin. Later moet je het leren zonder de spiegel, en zonder de woorden.’

Tegen de avondschemering was ik uitgeput, mijn hoofd leek hol als een lege pompoen, mijn lichaam was koud en klam van het zweet. We rustten uit, tegenover elkaar gezeten op de stenen vloer.

‘Hoe kan ik weten,’ vroeg ik, ‘hoe kan ik weten wat werkelijkheid

is en wat een beeld? Hoe kan ik weten dat de manier waarop ik u zie de ware manier is? U zou wel een lelijke, rimpelige oude man kunnen zijn, die zich in het Mom van een tovenaar heeft gehuld.’ Vader knikte, met een sombere uitdrukking op zijn bleke gezicht. ‘Dat kun je niet weten.’

‘Maar...’

‘Het zou voor iemand die doorkneet is in deze kunst mogelijk zijn deze vermomming jarenlang vol te houden, als het nodig was. Het zou voor zo iemand mogelijk zijn iedereen om de tuin te leiden. Of bijna iedereen. Zoals ik al zei, het is een krachtig werktuig.’

‘Bijna iedereen?’

Hij zweeg even en knikte toen. ‘Een andere beoefenaar van onze kunst zal door deze betovering heen zien. Er zijn, denk ik, drie soorten mensen die altijd je ware zelf zullen herkennen: een tovenaar, een ziener en een onschuldige. Je ziet er moe uit, Fainne. Misschien moet je maar gaan slapen en hier morgenochtend weer mee beginnen.’

‘Ik voel me goed, vader,’ zei ik, want ik wilde hem niet teleurstellen. ‘Ik kan doorgaan, heus waar. Ik ben sterker dan ik eruitzie.’

Vader glimlachte, een zeldzaam schouwspel. Dat leek me een verandering die dieper ging dan wat het Mom kon uitrichten; het leek of ik werkelijk een andere man zag, de man die hij had kunnen zijn als het noodlot hem vriendelijker had behandeld. ‘Ik vergeet soms hoe jong je bent, dochter,’ zei hij zacht. ‘Ik ben een harde leermeester, hè?’

‘Nee, vader,’ zei ik. Mijn ogen prikten vreemd, alsof er tranen in kwamen. ‘Ik ben sterk genoeg.’

‘O, ja,’ zei hij en zijn mond was weer streng. ‘Daar twijfel ik geen ogenblik aan. Maar kom, laten we weer beginnen.’

Ik was twaalf jaar, en gedurende korte tijd was ik langer dan Darragh. Die zomer liet mijn vader me niet vaak naar buiten gaan. Wanneer hij me korte tijd rust gunde, sloop ik weg van de Honingraat en de heuvel op. Ik wist niet of dit nog wel mocht, maar wilde geen toestemming vragen uit angst dat het geweigerd zou worden. Meestal wachtte Darragh op me, en vaak zat hij te oefenen op de doedelzak, want Dan had het hem goed geleerd en het bespelen van zijn instrument was meer genoeg dan plicht. We gingen niet meer op verkenning in de grotten, liepen niet meer langs het strand om schelpen te zoeken en bouwden geen vuurtjes meer van takjes.

Meestal zaten we in de schaduw van de staande stenen, of in een holte bij de rand van het klif, en praatten, en dan ging ik weer naar huis terwijl het zoete geluid van de doedelzak achter me bogen vormde door de lucht. Ik zeg dat we praatten, maar meestal ging het zo dat Darragh praatte en ik luisterde; ik was er tevreden mee stil bij hem te zitten. Trouwens, waarover kon ik praten? De dingen die ik deed waren geheim, er mocht niet over worden gesproken. En Darraghs wereld was me in toenemende mate onbekend, vreemd, als een soort spannende droom die nooit uit kon komen.

‘Waarom neemt hij je niet mee terug naar Zeven Wateren?’ vroeg hij op een dag, een tikje ondoordacht. ‘Wij zijn daar een paar keer geweest, moet je weten. Een oude tante van mijn vader woont daar nog altijd. En jij hebt daar een hele familie wonen: ooms, tantes, en een hele rits nichtjes. Ze zouden je hartelijk ontvangen, dat weet ik wel zeker.’

‘Waarom zou hij dat moeten doen?’ Ik keek hem kwaad aan, want ik had altijd moeite met kritiek op mijn vader, ook al werd die niet rechtstreeks uitgesproken.

‘Omdat...’ Darragh leek naar woorden te zoeken. ‘Omdat... nou ja, omdat het zo gaat, met familie. Je groeit samen op, je doet dingen samen, je leert van elkaar en zorgt voor elkaar, en... en...’

‘Ik heb mijn vader. Hij heeft mij. We hebben niemand anders nodig.’

‘Dat is geen leven,’ mompelde Darragh. ‘Het is geen leven voor een meisje.’

‘Ik ben geen meisje, ik ben een tovenaarsdochter,’ beet ik hem toe, terwijl ik mijn wenkbrauwen naar hem optrok. ‘Het is nergens voor nodig dat ik naar Zeven Wateren ga. Mijn huis is hier.’

‘Nou doe je het weer,’ zei Darragh even later.

‘Wat?’

‘Wat je altijd doet als je boos bent. Je ogen beginnen te gloeien en er lopen lichtflitsen door je haar, net als vlammetjes. Ga me nou niet vertellen dat je dat niet wist.’

‘Zie je wel,’ zei ik, terwijl ik bedacht dat ik mijn gevoelens beter moest zien te beheersen.

‘Zie je wel wat?’

‘Zie je wel dat ik niet gewoon *een meisje* ben. Je kunt er dus mee ophouden mijn toekomst voor me uit te stippelen. Dat kan ik zelf wel.’

‘Mm-mm.’ Hij vroeg niet verder. We bleven een tijdlang zwijgend

zitten en keken naar de meeuwen die rondcirkelden boven de terugkerende curraghs. De zee was donkergrijs als lei; voor de avond zou het gaan onweren. Na een tijdje begon hij me te vertellen over de witte pony die hij uit de heuvels had meegenomen, en dat zijn vader waarschijnlijk wilde dat hij haar voor een goede prijs zou verkopen op de paardenmarkt, maar Darragh wist niet of hij wel afstand van haar wilde doen, want er was een bijzondere band tussen hem en het paardje ontstaan. Tegen de tijd dat hij het hele verhaal had verteld, hing ik aan zijn lippen en was ik helemaal vergeten dat ik boos op hem was.

Ik was veertien en de zomer was bijna voorbij. Vader was tevreden over me, dat zag ik in zijn ogen. Het Mom was lastig. Het was mogelijk om spectaculaire effecten te bereiken. Mijn vader kon zich in een totaal ander wezen veranderen: een rode vos met schitterende ogen, of een vreemd, spookachtig wezen dat nog het meest leek op een verdunde sliert rook. Hij gaf me hier de woorden voor, maar hij wilde me geen toestemming geven het te proberen. Het kon gevaarlijk zijn, als het onvoorzichtig werd gebruikt. Het gevaar was dat je niet voldoende beheersing had om de betovering terug te draaien. Er bestond altijd een kans dat je nooit meer jezelf zou kunnen worden. Bovendien, zei vader, deed zo'n transformatie een zwaar beroep op de kracht van een tovenaar. Hoe verder de schijn-gestalte van je eigen gedaante af lag, hoe meer je vermogens werden uitgeput. Stel dat je een woest zeemonster werd, of een adelaar met vlijmscherpe klauwen, en er vervolgens in slaagde weer jezelf te worden. Dan kon je daarna een tijdlang de kunst niet beoefenen. Dat kon wel een dag en een nacht duren. Gedurende die tijd was de tovenaar dan op zijn of haar allerkwetsbaarst.

Het was me daarom verboden om de grote varianten van de betovering te proberen, die de niet-menselijke vormen betroffen. Maar voor de andere, meer subtiele veranderingen bleek ik aanleg te hebben. In het begin was het zwaar werk en was ik na afloop uitgeput en zwak. Maar ik deed mijn best, en na verloop van tijd kon ik het Mom in een oogwenk aan- en uitdoen. Ik leerde mijn vermoeidheid te verbergen.

‘Je begrijpt natuurlijk,’ zei vader, ‘dat wat je doet domweg gezichtsbedrog is in de ogen van anderen. Als je vermomming subtiel is, als je jezelf alleen een beetje in een bepaalde richting verandert, zullen de mensen niet beseffen dat er iets veranderd is. Ze zullen

zich alleen maar afvragen waarom ze niet eerder hadden gezien hoe ongelooflijk bekoorlijk je was, of hoe betrouwbaar je uit je ogen kijkt. Ze zullen niet weten dat je hen beïnvloed hebt. En wanneer je weer in jezelf verandert, zullen ze niet weten dat ze je ooit anders zagen. Een volledige vermomming is iets heel anders. Die moet met grote voorzichtigheid worden gebruikt. Die kan moeilijkheden geven. Het is altijd het beste om met je vermomming zo dicht mogelijk bij je eigen vorm te blijven. Op die manier kun je gemakkelijk ongemerkt terugveranderen en snel je kracht terugkrijgen. Een ogenblikje.’ Hij wendde zich af om een zware hoestbui te onderdrukken.

‘Bent u niet in orde?’ vroeg ik. Hij was anders nooit verkouden, zelfs niet in hartje winter.

‘Ik ben in orde, Fainne,’ zei hij. ‘Ga me niet betuttelen. Onthoud goed wat ik over het Mom heb gezegd. Als je de grote vormen gebruikt, neem je een groot persoonlijk risico.’

‘Maar ik zou het vast kunnen,’ wierp ik tegen. ‘Me veranderen in een vogel of een slang. Ik weet zeker dat ik het zou kunnen. Mag ik het niet proberen, één keertje maar?’

Vader keek me aan. ‘Wees blij,’ zei hij, ‘dat het voor jou niet nodig is. Geloof me, het is gevaarlijk. Het is een betovering die als laatste redmiddel moet worden gebruikt.’

Het was niet meer mogelijk om vrijaf te nemen van mijn studie. Ik had de zon de hele zomer amper gezien, want vader had het zo geregeld dat de kleine hoeveelheden brood, vis en groenten die we nodig hadden, door een van de meisjes van het dorp naar de Honingraat werden gebracht. In een van de diepe kloven was een bron, en nu ging vader zelf met een emmer water halen. Ik bleef binnen en werkte door. Ik leerde mezelf dit niet erg te vinden. In het begin deed het veel pijn te weten dat Darragh buiten ergens naar me zocht, op me wachtte. Later, toen hij het wachten had opgegeven, deed het nog meer pijn. Soms ontsnapte ik korte tijd naar een hoge richel boven het water, een geheime plek die alleen bereikt kon worden vanuit de gewelfde gangen in de Honingraat. Vanaf dit punt kon je de hele bocht van de baai overzien, van onze kant, met zijn steile kliffen en beukende brekers, tot de westelijke kant, waar in de beschutting van de verre kaap verspreide hutjes lagen en het kleurige, slordige kamp van de reizende mensen. Je kon de jongens en meisjes over het strand zien rennen en hun gelach horen, dat op de adem van de westenwind werd aangevoerd, vermengd met de wil-

de stemmen van zeevogels. Darragh was bij hen; hij was nu groter, want hij was in de afgelopen winter terwijl hij weg was een stuk gegroeid. Zijn donkere haar werd door de wind uit zijn gezicht geblazen, en zijn lach was even scheef als altijd. Er was nu altijd een meisje in zijn buurt, soms waren er ook twee of drie. Een ervan viel me vooral op, een klein ding met een door de zon gebruikte huid en een lange vlecht op haar rug. Overal waar Darragh heen ging, was zij ook in de buurt; haar witte tanden blonken in een lach, en met een hand op haar heup keek ze naar hem. Ik haatte haar, al had ik daar helemaal geen goede reden voor.

De jongens hadden de gewoonte van de rotsen onder aan de Honingraat af te duiken, zonder zich bewust te zijn van mijn aanwezigheid op de richel boven hen. Ze hadden de leeftijd waarop een jongen denkt dat hij onoverwinnelijk is, waarop elke jongen een held is die alle monsters die zijn pad zouden kunnen kruisen, kan verslaan. De richel die ze daarvoor uitkozen was smal en glibberig; de zee eronder donker, koud en verraderlijk. Het moment van de duik moest precies worden berekend, om te voorkomen dat ze door de kracht van een aankomende golf tegen de puntige rotsen aan de onderkant van de Honingraat werden gesmakt. Ze deden het telkens en telkens weer, drie of vier jongens; ze wachtten het moment af, met hun blote voeten stevig op de rots geplant, hun lichaam nootbruin in de zon, terwijl de meisjes en de kleinere kinderen vanaf het strand stonden toe te kijken, stil van verwachting. En dan, plotseling en angstwekkend, hoe vaak hij ook werd herhaald, de duik in het dreigende water eronder.

Ik zag hen die zomer twee of drie keer. De laatste keer dat ik erheen ging, zag ik dat Darragh van de richel af omhoog klom, behendig als een krab over de spleten van de steile wand van het klif. Hij klauterde omhoog tot hij op een uiterst klein steunpunt ver boven de duikplek stond. Ik hield mijn adem in van schrik. Hij was toch niet van plan... hij kon toch niet van plan zijn om...? Ik beet op mijn lip en proefde zout bloed; ik balde mijn handen zo stijf tot vuisten dat mijn nagels in mijn handpalmen drukten. Die dwaas. Waarom ging hij zo iets proberen? Hoe kon hij nou...?

Hij bleef daar een ogenblik staan, terwijl zijn publiek stil werd en verstijfde; ze hadden ongetwijfeld hetzelfde gevoel van angstige fascinatie als ik. Diep, diep beneden braken de golven en zoog de branding, en ver in de hoogte krijsten de meeuwen waarschuwend. Darragh hief zijn armen niet op voor een duik. Hij leunde domweg naar

voren en dook met zijn hoofd naar voren als een steen omlaag, recht als een pijl, met zijn handen langs zijn lichaam, helemaal naar beneden tot zijn lichaam het water inschoot, even gemakkelijk als een jan-van-gent die op vis duikt; en ik zag een grote golf over de plek rollen waar hij verdwenen was, en een tweede, en een derde, terwijl mijn hart bonsde van angst, en toen kwam een heel stuk dichterbij het strand een glad, donker hoofd uit het water. Hij begon te zwemmen, en er ging een gejuich op bij de jongens op de richel en de meisjes op het zand, en toen hij uit het water kwam, druipend en lachend, was zij daar om hem te begroeten en hem de omslagdoek van haar eigen schouders aan te bieden om zich mee af te drogen. Ik kon me die dag niet erg goed concentreren, en vader wierp me een onderzoekende blik toe, maar zei niets. Het was mijn eigen keus dat ik daarna niet terugging om naar hen te kijken. Wat vader me had geleerd, was waar. Een tovenaarszoon, of een tovenaarsdochter, kon de verlangde opdrachten niet uitvoeren, kon de kunst niet ten volle uitoefenen als hij of zij andere dingen toestond in de weg te komen.

Het liep tegen Lugnasad, en tegen het einde van die zomer, toen mijn vader me eindelijk zijn eigen verhaal vertelde. We zaten voor het vuur na een lange dag werken en dronken van ons bier. Meestal zaten we dan zwijgend bij elkaar, verdiept in onze eigen gedachten. Ik keek naar vader terwijl hij in de vlammen staarde, en ik vond dat hij mager werd, want de beenderen van zijn gezicht tekenden zich duidelijk af onder de huid. Hij was nog bleker dan anders. Het moest soms een beproeving voor hem zijn om mij les te geven. Geen wonder dat hij er vermoeid uitzag. Ik zou beter mijn best moeten doen.

‘Je weet dat wij uit een geslacht van tovenaars stammen, Fainne,’ zei hij plotseling, alsof hij gewoon een gedachte uitsprak die hem was ingevallen.

‘Ja, vader.’

‘En je begrijpt wat dat betekent?’

Het verbaasde me een beetje dat hij dit vroeg. ‘Dat wij niet hetzelfde zijn als gewone mensen, en dat we dat nooit kunnen zijn. Wij zijn een apart soort, noch het een, noch het ander. We kunnen de toverkunst beoefenen, met een doel dat we zelf kunnen kiezen. Maar bepaalde elementen van de magie vallen buiten ons vermogen. We kunnen de Andere Wereld aanraken, maar het is niet echt onze wereld. We leven in deze wereld, maar we horen er niet echt bij.’

‘Goed zo, Fainne. Je begrijpt het in theorie heel goed. Maar het is nog iets anders om de wereld in te gaan en te ontdekken wat dit betekent. Je kunt niet weten hoeveel verdriet dit half-bestaan kan meebrengen. Zeg eens, kun je je grootmoeder nog herinneren? Het is al lang geleden dat ze hier is geweest; tien jaar en meer. Misschien ben je haar vergeten.’

Ik fronste mijn voorhoofd om me te concentreren. ‘Ik geloof dat ik me haar kan herinneren. Ze had net zulke ogen als wij, en ze staarde me aan tot ik er hoofdpijn van kreeg. Ze vroeg me wat ik geleerd had, en toen ik het haar vertelde, lachte ze. Ik wilde dat ze wegging.’

Vader knikte grimmig. ‘Mijn moeder begeeft zich liever niet in de wereld. Nu niet meer. Ze houdt zich op in het donker; maar we kunnen ons niet van haar losmaken, of van de kunsten die zij beheerst. We dragen haar erfenis in ons mee, jij en ik, of we willen of niet, en het is door haar dat wij tegelijkertijd minder en meer zijn dan gewone mensen. Ik wilde je hierover liever niet meer vertellen, maar de tijd is gekomen dat het moet. Wil je naar mijn verhaal luisteren?’

‘Ja, vader,’ fluisterde ik geschrokken.

‘Heel goed. Weet dan dat ik gedurende achttien jaren van mijn leven ben opgegroeid in de nemetons, een heilig gedeelte van het bos, onder bescherming van en verzorgd door de wijzen. Wat daaraan voorafging, kan ik me niet herinneren, want ik woonde diep in het grote woud van Zeven Wateren sinds ik nauwelijks meer dan een zuigeling was. Eiken en essen waren mijn gezelschap; ik sliep op een bed van gevlochten lijsterbestwijgen, om de stem van de geest beter te kunnen horen, en ik droeg het eenvoudige gewaad van de nieuweling. Het was een jeugd van discipline en orde; karig wat betreft de voorziening in lichamelijke behoeften, maar vol rijke voeding voor geest en ziel, gespeend van de lagere elementen van het menselijk bestaan, omringd door de schoonheid van boom en stroom, meer en bemoste steen. Ik leerde van kennis te houden, Fainne. Deze liefde heb ik geprobeerd in de jaren van jouw jeugd aan je over te dragen.

Het merendeel van mijn opleiding tot druïde dank ik aan een man die Conor heette, die gedurende mijn tijd daar leider van de wijzen werd. Mijn opvoeding ging hem zeer ter harte. Conor was een harde leermeester. Hij gaf nooit rechtstreeks antwoord op een vraag. Hij stuurde me altijd in de juiste richting, maar liet het aan mij over

zelf de antwoorden te zoeken. Ik leerde snel en verlangde naar meer. Ik maakte vorderingen; ik werd ouder, en was een jongeman. Connor was niet scheutig met zijn lof. Maar hij was tevreden over me, en kort voor ik mijn opleiding zou voltooien en mezelf eindelijk druïde zou mogen noemen, vond hij het goed dat ik hem vergezelde naar het grote huis van Zeven Wateren en mocht ik assisteren bij het ritueel van Imbolc.

Het was de eerste keer dat ik buiten de nemetons en de diepten van het woud kwam. Het was de eerste keer dat ik andere mensen zag dan mijn broeders bij de wijzen. Connor voltrok het ritueel en ontstak het heilige vuur, en ik droeg de toorts voor hem. Het was het hoogtepunt van de lange jaren van opleiding. Na het avondmaal gaf hij me toestemming om aan het gezelschap een verhaal te vertellen. En hij was trots op me; dat zag ik aan zijn gezicht, hoe goed hij er ook in was zijn gedachten te verbergen. Er was die nacht een blijheid in mijn hart, alsof de hand van de godin zelve mijn ziel had aangeraakt en mijn voeten op een weg had gezet die ik de rest van mijn levensdagen vol vreugde zou mogen volgen. Vanaf dat moment, dacht ik, zou ik me wijden aan de weg van het licht.

Zeven Wateren is een voornaam huis en een grote túath. De meester daar was een man die Liam heette, Conors broer. En er was een zuster, Sorcha, over wie wonderbaarlijke dingen werden verteld. Ze was zelf een geweldig verhalenvertelster en een beroemde genezeres, en haar eigen verhaal was nog het allervreemdste. Haar broers waren door een boosaardige tovenaars in zwanen veranderd, en Sorcha had hun menselijke gedaante voor hen terugveroverd door middel van een uiterst moedige en opofferende daad. Als je naar haar keek, was het moeilijk te geloven dat dit waar kon zijn, want ze was maar een kleine, broze vrouw. Maar ik wist dat het waar was. Connor had het me verteld; Connor die zelf drie lange jaren in de gedaante van een wild dier had geleefd. Het is een familie met veel macht en invloed, en ze bezitten meer dan gewone vermogens.

Die avond was alles nieuw voor mij. Een groot huis, een feestmaal met meer voedsel dan ik ooit had gezien, schalen vol lekkernijen en bier dat in overvloed vloeide, licht en muziek en dans. Ik vond het... moeilijk. Maar ik stond daar en keek. Keek naar een wonderschoon meisje dat danste, rondwervelde en lachte. Haar lange, als koper glanzende haar hing op haar rug en haar huid gloeide als goud in de gloed van de toortsen. Later, in de grote zaal, toen ik mijn verhaal vertelde, deed ik dat voor haar. Die nacht droomde ik niet van

de godin of van mijn mooie idealen, maar van Niamh, dochter van Zeven Wateren, die ronddanste en draaide in haar lange, blauwe jurk, en naar me lachte wanneer ze mijn kant opkeek. Dit was helemaal niet wat Conor had bedoeld toen hij me meenam naar het feest. Maar toen het eenmaal begonnen was, was er geen weg terug. Ik hield van haar; zij hield van mij. We ontmoetten elkaar heimelijk in het bos. Het leed geen twijfel dat er problemen zouden rijzen als we onze plannen bekendmaakten. Een druïde mag trouwen als hij dat wil, maar het is hoogst ongebruikelijk om daarvoor te kiezen. Bovendien had Conor plannen voor mij, en ik wist dat het idee bij hem niet goed zou vallen. Niamhs hand was niet aan iemand beloofd, maar ze zei dat het waarschijnlijk een tijd zou duren voor haar familie het idee zou accepteren dat zij zou trouwen met een jongeman wiens familieachtergrond volkomen onbekend was. Ze was tenslotte het nichtje van heer Liam zelf. Maar voor ons was er geen alternatief. We konden ons geen toekomst voorstellen waarin we niet samen waren. Daarom ontmoetten we elkaar onder de eiken, buiten bereik van nieuwsgierige ogen, en wanneer we daar samen waren, smolten de problemen weg. We waren jong. Het leek toen alsof we alle tijd van de wereld hadden.’

Hij zweeg om te hoesten en nam een slokje van zijn bier. Ik voelde wel dat het erg moeilijk voor hem was om dit verhaal te vertellen, en ik zei niets.

‘Na enige tijd werd het ontdekt. Hoe, dat doet er niet toe. Conors neef kwam spoorlags naar de nemetons om zijn oom te halen, en ik hoorde genoeg om te weten dat Niamh in moeilijkheden was. Toen ik op Zeven Wateren aankwam, werd ik in een kleine kamer gebracht en daar waren Conor zelf, zijn broer, de leider van de túath, en Niamhs vader, de Brit. Ik verwachtte op tegenstand te stuiten. Ik hoopte voor mezelf te kunnen opkomen en voor een huwelijk met Niamh te pleiten; ik wilde het weinige wat ik aan geloofs-brieven had kunnen aanbieden en gehoord worden. Maar daar kwam niets van in. Er zou geen huwelijk zijn. Ze waren hoegenaamd niet geïnteresseerd in wat ik te zeggen had. Dat leek op zichzelf al een dodelijke klap. Maar er was meer. De reden waarom deze verbintenis niet werd toegestaan, was niet de reden die ik verwacht had. Het ging er niet om dat ik niet van goede familie was of dat ik arm was. Het was een kwestie van bloedverwantschap. Want ik was niet, zoals ik had gedacht, een jongen van onbekende afstamming die door de wijzen was geadopteerd en verzorgd. Er

was jarenlang een leugen verteld, een essentiële waarheid achtergehouden. Ik was de nakomeling van een tovenares, een vijandin van Zeven Wateren. En tegelijkertijd was ik de zevende zoon van heer Colum, voorheen de heerser van de túath.'

Ik staarde hem met grote ogen aan. De zoon van een clanhoofd, van edel bloed, en ze hadden het hem niet verteld; dat was niet eerlijk. De zoon van heer Colum; maar... maar dat hield in...

'Ja,' zei mijn vader, en hij nam me met een ernstige blik op. 'Ik was de halfbroer van Conor; en van heer Liam, die daar nu heerste, en van Sorcha. Ik had slecht bloed in mijn aderen. En ik was te nauw verwant aan Niamh. Ik was de halfbroer van haar moeder. Onze verbintenis was bij wet verboden. Zo verloor ik in één klap zowel mijn liefste als mijn toekomst. Hoe kon de zoon van een tovenares de wegen van het licht nastreven? Hoe kon de nakomeling van zo iemand ooit een druide worden? Een stralend visioen werd verduisterd, zuivere hoop werd bezoedeld. Wat Niamh betrof, haar toekomst was al precies uitgestippeld. Ze zou met een ander trouwen, met een of ander invloedrijk clanhoofd dat haar zou meenemen, flink ver weg, zodat ze er niet meer aan hoefden te denken hoe ze op een haar na de familie-eer had besmeurd.'

Zijn stem klonk donker van verbittering. Hij zette zijn beker met bier op de schoorsteenmantel en wong zijn handen.

'Dat is verschrikkelijk,' fluisterde ik. 'Verschrikkelijk en treurig. En gebeurde dat ook? Stuurden ze haar weg?'

'Ze trouwde en reisde ver naar het noorden, naar Tirconnell. Haar echtgenoot behandelde haar wreed. Ik wist een tijdlang van niets, want ik was ver weg gegaan, op zoek naar mijn verleden. Dat is een ander verhaal. Uiteindelijk is Niamh ontsnapt. Haar zuster zag hoe de situatie werkelijk was en hielp haar. Ik kreeg een boodschap toegestuurd en kwam haar halen. Maar de schade was aangericht, Fainne. Ze heeft zich er nooit echt van hersteld.'

'Vader?'

'Wat is er, Fainne?' Zijn stem klonk vreselijk moe, zwak en schor.

'Was mijn moeder hier in Kerry niet gelukkig?'

Een tijdlang dacht ik dat hij geen antwoord zou geven. Ik kreeg de indruk dat hij diep in zichzelf naar de woorden moest zoeken.

'Geluk is iets betrekkelijks. Er waren momenten van tevredenheid; jouw geboorte was zo'n moment. Daarmee geloofde Niamh dat ze eindelijk iets goed had gedaan. Ik dacht dat ze weer gezond was; ik was niet goed voorbereid op wat er uiteindelijk gebeurd is. Het lijkt

erop dat ze nooit heeft teruggevonden wat ze verloren had. Misschien was haar laatste antwoord het enige dat ze nog over had.’

‘Het is een erg droevig verhaal,’ zei ik. ‘Maar ik ben blij dat u het me hebt verteld.’

‘Het was noodzakelijk om het je te vertellen, Fainne,’ zei vader heel zacht. ‘Ik heb over je toekomst nagedacht. Ik denk dat de tijd is gekomen dat jij verder moet gaan.’

‘Wat bedoelt u, verder gaan?’ Mijn hart begon geschrokken te bonzen. ‘Mag ik een andere tak van de kunst gaan leren? Ik wil er graag verder in komen, vader. Ik zal hard werken, dat beloof ik.’

‘Nee, Fainne, dat is niet wat ik bedoel. De tijd komt eraan dat je een tijdlang weg moet gaan, om jezelf bekend te maken aan de familie van wie ik je vertelde, de mensen die intussen helemaal zijn vergeten dat Niamh ooit heeft bestaan, hun last heeft bezorgd en in verlegenheid heeft gebracht. Het is tijd dat je naar Zeven Wateren gaat.’

‘Wát!’ Ik was ontzet. Weggaan uit Kerry, weggaan van de baai, helemaal daarheen reizen, om dan te belanden tussen die mensen die mijn ouders zo slecht hadden behandeld dat ze nooit naar hun ouderlijk huis hadden kunnen terugkeren? Hoe kon hij zoiets voorstellen?

‘Fainne, nu moet je rustig luisteren.’ Vaders gezicht stond heel ernstig; in het licht van het vuur waren de holten en lijnen van zijn gezicht te zien, als voorafschaduwning van de oude man die hij later zou zijn. Ik slikte een vloedgolf van angstige vragen in. ‘Je wordt groot,’ zei hij. ‘Je bent de kleindochter van een clanhoofd van Ulster. De andere kant van je afstamming verandert daar niets aan. Je moeder zou niet gewild hebben dat je hier alleen met mij opgroeit, zonder meer te kennen dan dit kleine kringetje van visserslui en reizigers; ze zou niet willen dat je je hele leven besteedt aan het oefenen van de kunst. Er is een grotere wereld, dochter, en je moet naar voren treden en er je plaats in innemen. De mensen van het woud hebben een schuld aan je in te lossen, en dat zullen ze doen.’

‘Maar, vader...’ Zijn woorden zeiden me niets. Ik voelde niets dan de angst weggestuurd te worden, de enige veilige plek die ik op de hele wereld kende te moeten verlaten. ‘De kunst, wat zegt u nou, de kunst is toch het enige dat belangrijk is. Ik heb zo lang geleerd en nu ben ik er goed in, echt goed, dat hebt u zelf gezegd...’

‘Stil, Fainne. Adem langzaam in en uit; maak je geest kalm. Het is

niet nodig om jezelf overstuur te maken. Wees niet bang dat je je vaardigheden zult verliezen of dat je geen gelegenheid meer zult hebben ze te gebruiken wanneer je hier weg bent. Ik heb je zo goed voorbereid dat dat niet zal gebeuren.'

'Maar... Zeven Wateren? Een groot huis, met heel veel vreemden... vader, ik...' Het leek onmogelijk om uit te leggen hoeveel angst me dat inboezemde.

'Het is niet nodig om zo bang te zijn. Zeker, Zeven Wateren was een plaats waar zowel ik als je moeder verdriet en verlies hebben geleden. Maar de mensen van die familie zijn niet allemaal slecht. Ik heb geen onenigheid met de zuster van je moeder. Liadan heeft me ooit een grote gunst bewezen. Als zij er niet was geweest, zou Niamh nooit uit dat huwelijk, dat zogenaamde huwelijk zijn ontsnapt. Dat ben ik niet vergeten. Liadan volgde het voorbeeld van haar moeder door voor een huwelijk met een Brit te kiezen. Ze handelde tegen Conors wil; ze verbond zich aan een bandiet en nam haar kind mee uit het woud. Liadan en haar echtgenoot zijn goede mensen, al kan het wel enige tijd duren voor je hen zult zien, want zij wonen nu op Harrowfield, aan de andere kant van het water. Het is passend dat je Conor leert kennen. Ik wil dat hij weet dat jij er bent. Je zult er klaar voor zijn, Fainne. Je zult volgende zomer gaan; we hebben een heel jaar om je voor te bereiden. De dingen die ik je niet kan leren, zal mijn moeder je leren.' Zijn lippen vertrokken in een vreugdeloze glimlach.

'O,' zei ik met een klein stemmetje. 'Komt ze hier? Mijn grootmoeder?'

'Later,' antwoordde vader koel. 'Je vindt dat misschien niet plezierig, en ik misschien ook niet, maar mijn moeder heeft hierin een rol te vervullen, en het lijkt geen twijfel dat ze veel vaardigheden heeft die je van pas kunnen komen. In een oord als Zeven Wateren moet je in staat zijn je in alle opzichten te gedragen zoals de dochter van een clanhoofd betaamt. Dat kun je van mij niet leren. Ik heb in de nemetons diepzinnige kennis verworven, maar ik ben nooit te weten gekomen hoe ik me in de wereld moest manifesteren als de zoon van heer Colum.'

'Dat vind ik erg naar voor u, vader,' zei ik. Ik besepte dat mijn eigen verdriet niets was in vergelijking met het zijne. 'Ik heb altijd gedacht... ik dacht dat ik eens misschien zo zou worden als u, een groot geleerde en magiër. De lessen die u me hebt gegeven, de lange seizoenen van oefening en studie, zal dat allemaal niet verloren

gaan als ik word weggestuurd om een soort... deftige dame te worden?’

Vaders lippen vormden een boog. ‘Je zult al je vaardigheden gebruiken op Zeven Wateren, denk ik,’ zei hij. ‘Ik heb je de kunst geleerd zoals mijn moeder het mij heeft geleerd – o, ja,’ zei hij, toen hij zag dat mijn ogen groot werden van verbazing, ‘zij is buitengewoon kundig en onovertroffen in bepaalde takken van de magie. En iemand zoals zij hoeft niet lijfelijk aanwezig te zijn om les te geven.’

Ik dacht aan de afgesloten kamer, de lange perioden van zwijgen. Hij had zijn geheimen beslist goed bewaard.

‘Ik vraag haar niet lichtvaardig hier te komen, Fainne. Mijn moeder is een gevaarlijke vrouw. Ik heb haar zo lang als ik kon van jou weggehouden, maar nu hebben we haar nodig. Het is tijd. Je moet daar niet tegenop zien. Je bent mijn dochter, en ik ben trots op wat je kunt en wat je allemaal bereikt hebt. Dat ik je wegstuur is een teken van het grote vertrouwen dat ik in je heb, Fainne, vertrouwen in je talenten en vertrouwen in je vermogen er de juiste toepassing voor te vinden. Ik hoop dat het je eens duidelijk zal worden wat ik bedoel. Maar het is al laat en we hebben morgenochtend werk te doen. Je moest maar eens gaan slapen, dochter.’

Ik was diep geschokt door wat mijn vader me had verteld, en vanbinnen ernstig verontrust. Maar een jaar was een hele tijd. Er kon van alles gebeuren in een jaar. Misschien zou ik niet hoeven gaan. Misschien zou hij van gedachten veranderen. Intussen zat er niets anders op dan door te gaan met het beoefenen van de kunst, want als het ergste gebeurde en mijn vader me werkelijk alleen wegstuurde, wilde ik zoveel mogelijk vaardigheden leren om me te helpen. Ik zette mijn bange voorgevoelens van me af en wijdde me aan het werk.

Het was nog warm weer, maar vader had toch last van een hardnekkige hoest en kortademigheid. Hij probeerde het te verbergen, maar ik hoorde het, ’s nachts wanneer ik wakker lag in het donker. Ik oefende nu zonder de spiegel. Ik had de uit te spreken spreuk teruggebracht tot enkele woorden. Ik maakte mijn ogen blauw, of groen, of heldergrijs als een winterhemel. Ik gaf ze een lange, schuine vorm, of een ronde vorm als de ogen van een kat; met dikke wimpers, bol, of ingevallen en oud. Terwijl het seizoen vorderde, ging ik verder met de andere gelaatstrekken: de neus, de mond, de beenderen van het gezicht. Het haar. De kleren. Een oud besje in

lommen, dat was ik misschien zelf in de toekomst. Een vissersmeisje met haar hand op haar heup en een uitnodigende glimlach, met blinkend witte tanden. Een Fainne die op mij leek, bijna een tweelingzus, maar net even anders. De lippen liever, de wenkbrauwen meer gebogen, de wimpers langer. Het figuur slanker en meer gewelfd. De huid licht en fijn als een doorschijnende parel. Een gevaarlijke Fainne.

‘Goed zo,’ zei mijn vader, die toekeek terwijl ik van de ene vermomming overging in een volgende. ‘Je hebt hier aanleg voor, dat is wel duidelijk. De gelijkenis is beslist overtuigend. Maar kun je dit langere tijd volhouden, vraag ik me af?’

‘Natuurlijk kan ik dat,’ antwoordde ik onmiddellijk. ‘Stel me maar op de proef, als u wilt.’

‘Dat zal ik zeker doen.’ Vader graaide een bundel boekrollen en brieven bij elkaar, en een stijf met banden omwikkelde geitenleren zak waar van alles in had kunnen zitten. ‘Hier, neem dit mee. De wandeling zal je goed doen.’

Hij liep al naar de gang die naar buiten leidde; zijn in sandalen gestoken voeten maakten geen geluid.

‘Waar gaan we heen?’ Ik was overdonderd en liep haastig achter hem aan, nog steeds in de vermomming van niet-mezelf.

‘Dan gaat morgenochtend weer op weg naar het noorden. Ik heb zaken die hij voor me moet doen en boodschappen die moeten worden afgeleverd. Blijf zoals je bent. Gedraag je in overeenstemming met je schijnbare uiterlijk. Houd dit vol tot we terug zijn. Laat me zien hoe sterk je bent.’

‘Maar... zullen ze niet zien dat ik... anders ben?’

‘Ze hebben je een jaar niet gezien. Meisjes worden snel volwassen. Daar hoeft je je geen zorgen over te maken.’

‘Maar...’

Vader keek achterom over zijn schouder toen we uit de Honingraat kwamen en op het pad langs het klif liepen. De uitdrukking op zijn gezicht was effen. ‘Is er een probleem?’ vroeg hij.

‘Nee, vader.’ Er was geen probleem. Alleen Dan en Peg en de andere mannen en vrouwen met hun scherpe blikken en hun snelle commentaren. Alleen de meisjes met hun giechelend gefluister en de jongens met hun grappen. Alleen het feit dat ik nog nooit, in al die lange jaren dat de mensen van Dan Walker hun zomers aan de baai hadden doorgebracht, in het kamp was geweest zonder Darragh naast me. Alleen dat ik nog steeds doodsbang was om onder de

mensen te komen, ook al was ik een tovenaarsdochter, want mijn knappe toverkunsten wogen toch niet echt op tegen mijn manke, onhandige manier van lopen en mijn verlamme verlegenheid. Maar, dacht ik terwijl ik de stevig doorstappende, in donkere mantel gehulde gestalte van mijn vader volgde over het pad en de helling af naar de baai, vandaag was ik niet dat meisje, niet die Fainne. In plaats daarvan was ik wat ik maar wilde zijn. Ik was die andere Fainne; het Mom hulde me in een zacht gewaad van elegantie, het streek mijn krullen glad tot een glanzende stroom van zijde, het maakte mijn gang recht en gelijkmatig, trok het oog naar mijn lange, krullende wimpers en mijn ingetogen, mooie glimlach. Ze zouden me zien, Dan en Peg en de anderen, en ze zouden me bewonderen en helemaal niet merken dat er iets veranderd was.

‘Klaar?’ vroeg vader binnensmonds toen we bij de weg kwamen en de drom mensen in het oog kregen die bezig waren vee en bezittingen gereed te maken voor het vertrek, de volgende ochtend vroeg. Honden renden keffend rond, en kinderen zaten elkaar na tussen wagens en paarden en de benen van mannen en vrouwen die bezig waren met hun werk. Naarmate we dichterbij kwamen en gezien werden, trokken de mensen zich terug, zoals ze gewoon waren, zodat er een keurige, lege ruimte om mijn vader bleef bestaan. Dat stoorde hem niet en hij schreed voort tot hij Dan Walker zag, die bezig was iets bij te stellen aan een stuk tuig. Een stel jongens kwam met hun paardjes aanlopen vanaf het strand en ze keken mijn kant op. Ik zette mijn ene hand op mijn heup, achteloos, en keek van onder mijn wimpers naar hen zoals ik dat meisje had zien doen, dat meisje met die tanden. Een jongen sloeg zijn ogen neer, alsof hij verlegen was, en liep voorbij. De ander begon waarderend te fluiten. ‘En geef dit af bij het klooster van de heilige Ronan,’ hoorde ik mijn vader tegen Dan Walker zeggen. ‘Ik ben je zeer erkentelijk, zoals altijd.’

‘Het is geen moeite. Ik moet toch die kant op, dit jaar. Het is tamelijk dicht bij Zeven Wateren. Ik kan die streken niet passeren zonder bij mijn oude tantetje langs te gaan; ze zou het me nooit vergeven. Ze is stokoud, maar nog goed bij de tijd, altijd geweest. Hebt u nog boodschappen voor de mensen daar?’ De vraag werd schijnbaar toevallig gesteld.

Vaders gezicht verstrakte haast onmerkbaar. ‘Dit keer niet.’

Ik deed een stap naar voren, en toen nog een, en ik voelde dat Peg en de andere vrouwen naar me keken vanaf de plek waar ze kle-

ding te drogen hingen aan de struiken, en ik zag dat ook Dans ogen nu op mij gericht waren, met een waarderende uitdrukking. Ik wendde mijn ogen af en keek naar de zee beneden.

‘Je mag trots zijn op dat meisje, Ciarán,’ zei Dan. Hij had zijn stem gedempt, maar ik hoorde toch wat hij zei. ‘Wie had dat ooit gedacht? Ze begint een echte schoonheid te worden; ze lijkt op haar moeder. Je kunt maar beter gauw een man voor haar zoeken.’

Het bleef even stil.

‘Ik bedoel het niet verkeerd,’ voegde Dan er zonder nadruk aan toe. ‘Het was ongepast om zoiets op te merken,’ zei mijn vader. ‘Mijn dochter is nog een kind.’

Dan zei verder niets, maar ik kon voelen dat zijn ogen me volgden terwijl ik naar de rij paarden liep die losjes vastgebonden waren in de schaduw onder de bomen en knabbelden aan het ruwe gras. Ik kon voelen dat vele ogen me volgden, en ze keken niet spottend of medelijdend of honend, maar nieuwsgierig, bewonderend, geïntrigeerd. Ik kreeg er een heel vreemd gevoel van.

Ik stak mijn hand uit om de lange neus van een rustig, grijs dier te strelen, en de jongen die zo-even had gefloten verscheen naast me. Het was een slungelige jongen met sproeten, iets ouder dan ik. Ik had hem vaak bij de anderen gezien en nog nooit ook maar een woord met hem gewisseld. Achter hem stond nog een stel jongens. ‘Hij heet Zilver.’ Dit werd beschroomd gezegd, alsof de spreker er niet helemaal zeker van was hoe zijn woorden zouden worden ontvangen. Het bleef even stil. Het was duidelijk dat er van mij een reactie werd verwacht. Het was tot daar aan toe om het Mom vol te houden, om mezelf te blijven vertonen als deze niet-helemaal-mezelf die ze allemaal graag schenen te willen zien, en tegen wie ze graag wilden praten. Daarvoor was mijn techniek toereikend. Maar ik moest me ook overeenkomstig gedragen; de woorden, de lachjes, de gebaartjes vinden. De moed vinden. Ik stak mijn hand in de zak van mijn jurk, herhaalde stilzwijgend in mijn hoofd de woorden van een oude toverspreuk, en haalde een gerimpeld appeltje te voorschijn dat er niet was geweest toen we van huis gingen.

‘Is het goed als ik hem dit geef?’ vroeg ik liefjes, terwijl ik mijn wenkbrauwen hoog optrok en een verlegen lachje probeerde te produceren.

De jongen knikte met een brede grijns. Nu stonden er vijf om me heen, die met bestudeerde achteloosheid tegen de bomen leunden, of zich half achter elkaar verscholen en om de ander heen keken

om me beter te kunnen zien zonder zelf op te vallen. Ik legde de appel op mijn handpalm en het paard at hem op. Hij had zijn oren plat naar achteren gelegd. Hij voelde zich niet op zijn gemak bij me, en ik wist waarom.

‘Is het waar dat je vuur kunt maken met je handen?’ vroeg een van de jongens plotseling.

‘Stil toch, Paddy,’ beet de eerste hem toe. ‘Hoe kom je erbij de jongedame zoiets te vragen?’

‘Dat gaat ons natuurlijk niets aan,’ zei een ander, hoewel hij vast net als de rest flink over ons had geroddeld en zich had afgevraagd wat we uitspookten in de lange perioden dat we ons eenzaam ophielden in de Honingraat.

‘Mijn vader is tovenaar, ik niet,’ zei ik zacht, terwijl ik nog steeds met tedere vingers de neus van het paard streelde. ‘Ik ben gewoon een meisje.’

‘We hebben je deze zomer niet vaak buiten gezien,’ zei de sproetige jongen. ‘Hij laat je wel werken, hè?’

Ik knikte en liet een verslagen uitdrukking op mijn gezicht komen. ‘We zijn maar met ons tweetjes, mijn vader en ik, zie je.’ Ik stelde me mezelf voor als een plichtsgetrouwe dochter die voedzame maaltijden kookte, kleren verstelde, de vloer veegde en voor mijn vader zorgde, en ik kon hetzelfde beeld in hun ogen zien.

‘Dat is toch jammer,’ zei een van de jongens. ‘Je zou ook eens beneden moeten komen. Hier in het kamp wordt gedanst, er zijn spelen en we maken plezier. Jammer om dat te missen.’

‘Misschien...’ begon de andere jongen, maar ik kreeg nooit te horen wat hij wilde zeggen, want op dat moment riep mijn vader me, en de jongens verdwenen sneller dan smeltende sneeuw in de lente, zodat ik alleen achterbleef met het paard. En toen ik me omdraaide om mijn vader gehoorzaam te volgen, terug naar huis, zag ik Darragh, aan de andere kant van de rijen paarden, bezig zijn witte paardje te borstelen. Aoife, zo heette ze; hij had lang onderhandeld met Dan om haar te mogen houden, en had uiteindelijk zijn zin gekregen. Nu keek Darragh even naar mij en wendde zijn ogen af zonder een spier van zijn gezicht te vertrekken; uit niets bleek dat hij me herkende.

‘Heel goed,’ zei mijn vader terwijl we naar huis liepen in de kou van een opstekende westenwind. ‘Echt heel goed. Je begint er slag van te krijgen. Maar dit is nog maar het begin. Ik zou graag willen dat je een zekere wereldwijsheid ontwikkelt. Dat zul je nodig heb-

ben op Zeven Wateren. De mensen daar zijn toch anders dan deze vissers en eenvoudige reizigers. We moeten daaraan gaan werken.’ ‘Ja, vader.’

‘Ik denk dat we eerder kunnen beginnen dan ik voorzien had. Zodra Dans mensen weg zijn, zullen we de volgende stap doen. Je mag één dag rusten. Dat heb je wel verdiend; meer kunnen we ons niet veroorloven. Gebruik de dag verstandig.’

Ik had niets te kiezen; dat had ik nooit gehad. ‘Ja, vader,’ zei ik, en terwijl we het pad langs het klif beklommen en de donkere tunnels van de Honingraat inliepen, liet ik het Mom van me afglijden en was ik weer mezelf, mank en onhandig. Ik had gedaan wat mijn vader had gevraagd. Waarom voelde ik me dan zo ongelukkig? Ik had toch bewezen dat ik kon zijn wat ik wilde? Ik had toch aangetoond dat ik kon zorgen dat mensen me bewonderden, dat ik hen kon laten doen wat ik wilde? En toch lag ik later op mijn bed in het donker te staren en voelde ik een leegte in me die helemaal niets te maken had met toverspreuken, betoveringen en het beheersen van de toverkunst.

Het was een nacht vol onrustige dromen, en ik werd voor zonsopgang wakker, rillend onder mijn wollen deken; ik hoorde het huilen van de wind en het bulderen van de zee die op de rotsen van de Honingraat beukte. Geen goede dag om buiten te zijn. Misschien zouden Dan Walker en zijn mensen besluiten nog wat langer te blijven. Maar zo ging het nooit. Ze waren even trouw aan hun tijd als vogels die wegtrokken voor de winter; ze kwamen en gingen precies op dezelfde tijdstippen, even precies als de beweging van schaduwen in een heilige cirkel. Je kon het jaar aan hen aftellen. De gouden tijd. De grauwe tijd. Ik kreeg de indruk dat ik woorden hoorde in de wind. *Ik zal je kaal achterlaten... kaal... Ik zal je alles afnemen... alles...* En de zee antwoordde op dezelfde manier. *Ik heb honger... geef me... geef...*

Ik drukte mijn handen tegen mijn oren en rolde me zo klein mogelijk op. Het moest immers een rustdag worden. Mocht ik dan niet rustig slapen, tenminste tot de zon opkwam? Maar de stemmen wilden niet weggaan, dus stond ik maar op en kleepte me aan. Ik wist niet wat de dag zou brengen, maar was van plan de handen flink uit de mouwen te steken en te proberen het misselijke, lege gevoel in mijn maag te negeren. Toen ik mijn laarzen aantrok, hoorde ik, heel zwak door het loeien van de wind heen, een ander geluid. Een paar noten, fragmenten van een melodie met daaronder een vaste,

stevige dreun. De stem van de doedelzak. Ze waren dus nog niet vertrokken. Zonder er verder over na te denken greep ik mijn omslagdoek en was weg, naar buiten, de helling op naar de staande stenen. Mijn haar werd alle kanten op gezwiept in het onstuimige weer, en de opspattende druppeltjes zeewater achtervolgden me zo ver vanaf de kliffen als hun ijzige vingers reikten.

Darragh hield op met spelen toen hij me zag. Hij had tussen de stenen een beschutte plek gevonden en zat met zijn benen gestrekt en zijn rug naar de grote dolmen die we de Wachter noemden, niet echt oneerbiedig, maar ermee versmeltend alsof hij daar hoorde, net als de konijnen. Ik kwam struikelend naar hem toe, duwde het haar uit mijn ogen en ging naast hem zitten. Ik trok mijn omslagdoek dicht om me heen. Het was nog maar net na zonsopgang en in de lucht was al een zweem van een verre winter te voelen.

Het duurde even voor ik op adem was gekomen.

‘Zo,’ zei Darragh na een tijdje. Dat hielp niet erg.

‘Zo,’ herhaalde ik.

‘Je bent vroeg buiten.’

‘Ik hoorde je spelen.’

‘Ik heb hier boven vaak gespeeld, deze zomer. Toen kwam je er niet voor naar buiten. We gaan vanmorgen weg. Maar dat wist je waarschijnlijk al.’

Ik knikte, plotseling overmand door een ellendig gevoel. ‘Het spijt me,’ mompelde ik. ‘Ik had het druk. Te druk om naar buiten te komen. Ik...’

‘Je hoeft je niet te verontschuldigen, als je het toch niet meent,’ zei Darragh op luchtige toon.

‘Maar ik wilde wel... ik had geen keus,’ zei ik.

Darragh keek me recht aan, met een ernstige blik in zijn ogen en een kleine rimpel in zijn voorhoofd. ‘Er is altijd een keus, Fainne,’ zei hij nuchter.

Daarna bleven we een tijdje zwijgend zitten, en uiteindelijk pakte hij de doedelzak en begon weer te spelen, een wijsje dat ik niet herkende en dat zo treurig was dat je er tranen van in je ogen zou kunnen krijgen. Niet dat ik om zoiets onnozels zou hebben gehuild, zelfs als ik het had gekund.

‘Er zijn ook woorden op die melodie,’ begon Darragh. ‘Ik zou ze je kunnen leren. Het klinkt heel aardig, met de doedelzak en zang.’

‘Ik, zingen?’ Mijn ongelukkige stemming was op slag verdwenen.

‘Dat lijkt me niks.’

‘Heb je het nooit geprobeerd?’ zei Darragh. ‘Dat is vreemd. Ik heb nog nooit een mens ontmoet in wie helemaal geen muziek zat. Ik weet zeker dat je zo mooi zou kunnen zingen dat de zehonden ervoor uit de oceaan zouden opduiken, als je het probeerde.’ Zijn stem klonk vleierend.

‘Ik niet,’ zei ik kortweg. ‘Ik heb betere dingen te doen. Belangrijker dingen.’

‘Wat dan zoal?’

‘Dingen. Je weet toch dat ik er niet over mag praten.’

‘Fainne.’

‘Wat?’

‘Ik vind het niet prettig te zien dat je... dat je doet wat je gisteren deed. Ik vind het niet prettig.’

‘Dat ik wat deed?’ Ik trok mijn wenkbrauwen zo hooghartig op als ik kon en staaarde hem recht in de ogen. Hij bleef terugkijken.

‘De jongens uitdagend. Flirten. Je gedragen als een... een dom meisje. Het is niet goed.’

‘Ik heb geen idee wat je bedoelt,’ bitste ik terug, al raakte zijn kritiek me in het hart. ‘Trouwens, je keek niet eens naar me.’

Darragh lachte zijn scheve grijns, maar die drukte geen vrolijkheid uit. ‘Ik keek wel degelijk. Je zorgde er wel voor dat iedereen keek.’ Ik zei niets.

‘Mijn vader had gelijk, weet je,’ zei hij na een poos. ‘Jij zou moeten trouwen, een stel kinderen krijgen, een geregeld leven leiden. Je moet iemand hebben die op je let.’

‘Onzin,’ zei ik spottend. ‘Ik kan op mezelf letten.’

‘Het is nodig dat er op je gelet wordt,’ hield Darragh vol. ‘Misschien kun je dat zelf niet inzien, en misschien kan je vader het niet zien, maar je bent een gevaar voor jezelf.’

‘Kletsboek,’ zei ik, diep gekrenkt omdat hij me zo onvolwaardig bleek te vinden. ‘Bovendien, met wie zou ik moeten trouwen, hier in de baai? Met een visser? Of de zoon van een ketellapper? Dat lijkt me niks.’

‘Je hebt natuurlijk gelijk,’ zei Darragh na een tijdje. ‘Dat zou helemaal niet gaan. Dat begrijp ik ook wel.’ Toen stond hij op en tilde de doedelzak netjes op zijn schouder. Hij was een heel eind gegroeid, het afgelopen jaar, en er was al een donkere schaduw van baardgroei te zien om zijn kin. Hij had intussen ook een gouden ringetje in zijn ene oor, net als zijn vader.

‘Dan moest ik maar eens gaan.’ Hij keek me zonder glimlach aan.

‘Ik zou je in mijn zak stoppen en je meenemen als je wat kleiner was. Om ervoor te zorgen dat je niets overkomt.’

‘Ik zou het toch te druk hebben,’ zei ik, terwijl ik weer overspoeld werd door het ellendige gevoel van het uiteengaan. Het werd nooit gemakkelijker, jaar op jaar, en de wetenschap dat ik zelf de volgende herfst zou weggaan maakte het dit keer nog erger. ‘Ik heb werk te doen. Moeilijk werk, Darragh.’

‘Mm.’ Hij leek niet echt naar me te luisteren, alleen maar te kijken. Toen stak hij zijn hand uit om even aan mijn haar te trekken, niet te hard, en hij zei wat hij altijd zei. ‘Dag, Krullenbol. Tot de volgende zomer. Doe geen domme dingen, hè, tot ik terugkom.’

Ik knikte; ik kon geen woord uitbrengen. Ook al had ik dit seizoen zoveel geleerd, ook al was ik bijna volleerd in mijn kunst, op de een of andere manier leek het plotseling alsof de zomer helemaal verspild was, alsof ik iets kostbaars en onvervangbaars had weggegooid. Ik keek mijn vriend na terwijl hij door de cirkel van stenen wegliep. De wind rukte en trok aan zijn oude kleren en liet zijn donkere haar achter hem aan wapperen, en toen ging hij aan de andere kant van de heuvel naar beneden en was weg. En het was koud, zo koud dat ik het tot in het merg voelde, een kou die niet verdreven kon worden door een warm vuur of een jas van schapenvacht. Ik ging naar huis, en nog altijd kwam de zon nauwelijks omhoog in de oostelijke hemel, donkerrood achter de door de storm voortgezweept wolken. Terwijl ik terugliep naar de Honingraat en een lantaarn aanstak om me binnen door de duistere gangen te leiden, begon ik op een bepaalde manier te ademen. Eén keer inademen, lang en diep vanuit de buik. Uitademen in stapjes, als de trappen van een grote waterval. Beheersing, daar ging het allemaal om. Je moest het blijven beheersen. Was je je beheersing kwijt, dan was de beoefening van de kunst zinloos. Ik was de dochter van een tovenaer. De dochter van een tovenaer had geen vrienden of gevoelens; die kon ze zich niet veroorloven. Je zag het aan mijn vader. Hij had geprobeerd een ander soort leven te leiden, en het enige dat dat hem had opgeleverd waren verdriet en verbittering. Het was veel verstandiger je te concentreren op de kunst en de rest van je af te zetten.

Terug in mijn kamer vormde ik me een beeld van de reizende mensen die hun wagens laadden, hun paarden inspanden en op weg gingen over het karrenspoor naar het noorden, terwijl de honden ernaast meeholden en de jongens de achterhoede vormden. Ik dwong

mezelf aan Darragh te denken op zijn witte paardje, en om zijn woorden weer te horen. *Ik vind het niet prettig te zien dat je dat doet... je zorgde er wel voor dat iedereen keek... je bent een gevaar voor jezelf...* Als hij me zo zag, was het beslist veel beter dat onze wegen zich nu scheidden. Jaar in jaar uit, elk seizoen weer, had ik op hem gewacht, had ik mijn hoop en geluk gekoppeld aan zijn terugkeer. Soms had ik het gevoel gehad dat ik niet helemaal leefde als hij er niet was. Nu zou mijn grootmoeder komen en werd ik weggestuurd; alles ging veranderen. Het was het beste Darragh uit mijn gedachten te zetten en gewoon de draad weer op te pakken. Het was het beste dat ik leerde het zonder hem te stellen. Bovendien, hoe kon een reizende jongen iets begrijpen van toverij, van gedaanteverandering en van de kunsten van de geest? Dat was een andere wereld; een wereld waar hij geen flauw idee van had. Het was een wereld waarin je uiteindelijk sterk genoeg moest zijn om helemaal alleen verder te gaan.

HOOFDSTUK TWEE

Die dag ruimde ik al mijn spullen op. Ik streek mijn smalle bed glad en vouwde de deken op. Ik veegde de stenen vloer van mijn slaapkamer, die gevormd werd door een van de vele grotten in de doolhof van kamers en gangen in de Honingraat. Ik borg mijn omslagdoek en buitenschoenen op in de kleine houten kist die mijn weinige bezittingen bevatte. Ons leven was heel eenvoudig. Werken, rusten, eten wanneer we moesten eten. We hadden niet veel nodig. Diep in de kist, half verstoopt onder het beddengoed voor de winter, zat Riona. Zij was de enige van mijn bezittingen die niet een strikte levensbehoefte was. Riona was een pop. Wanneer de mensen over mijn moeder spraken, zeiden ze altijd hoe mooi ze was, en hoe slank, als een jonge berk, en hoeveel mijn vader van haar had gehouden. Ze zeiden dat ze altijd een beetje vreemd in het hoofd was geweest, al waren ze erg geschrokken toen ze dat vreselijke deed wat ze gedaan had. Maar je hoorde hen nooit praten over haar talenten, zoals ze wel vaak zeiden dat Dan een kampioen was op de doedelzak, of dat Molly de beste mandenvlechtster was, of dat Pegs knoedels de lekkerste waren van heel Kerry. Je zou de indruk kunnen krijgen dat mijn moeder helemaal geen kwaliteiten had, behalve schoonheid en waanzin. Maar ik wist wel beter. Je hoefde alleen maar naar Riona te kijken om te weten dat mijn moeder een kunstenares was geweest met naald en draad. Na al die jaren was Riona behoorlijk versleten; haar gezichtje was vervaagd en haar jurk had hier en daar sleetse plekken. Maar ze was stevig en netjes gemaakt, met zulke kleine, gelijkmatige steekjes dat ze bijna onzichtbaar waren. Ze had vingers en tenen, en geborduurde wimpers. Ze had lang, wollen haar dat zo geel was als

boerenwormkruid, en een jurk van roze zijde met daaronder een kanten onderrok. De halsketting die Riona droeg, en die voor de zekerheid drie keer om haar kleine hals was gewonden, was het allersterkste. Het was een wonderlijk vlechtwerk van allerlei verschillende vezels, dat zo gemaakt was dat het niet gebroken kon worden, al trok je er nog zo hard aan. Aan dit koord was een kleine, witte steen met een gat erin geregen. Ik speelde niet met Riona als vader erbij was. Ik was nu natuurlijk ook te oud om te spelen. Het was verspilling van tijd, net als dom en gevaarlijk van de rotsen af duiken terwijl het niet nodig was. Maar in de loop van de jaren had Riona samen met Darragh en mij talloze avonturen beleefd. Ze had diepe grotten en steile ravijnen verkend; ze was soms bijna van een klif in de zee gevallen, en ook een keer bijna op het strand achtergelaten terwijl de vloed opkwam. Ze had kransen gedragen van aan elkaar geregen madeliefjes en mantels van konijnenvacht. Ze had onder aan de staande stenen gezeten, en naar ons gekeken alsof ze een koningin was die haar onderdanen overzag. Haar donkere, geborduurde ogen wisten zo veel van mij dat het soms bangstigend was. Riona oordeelde niet, niet echt. Ze nam waar. Ze hield alles bij.

Die dag voelde ik een sterke behoefte om bezig te zijn, om mijn gedachten op strikt praktische zaken te richten. Dus ging ik, toen mijn kamer leeg en schoon was, naar de plaats waar we onze kleine voorraad levensmiddelen bewaarden, en pakte de vis die het meisje had gebracht, en een paar rapen. De vis was al schoongemaakt en geschubd. Mijn vader en ik waren geen koks. We aten omdat het noodzakelijk was, meer niet. Maar ik moest de tijd vullen. Daarom stak ik het vuur aan, liet de vlammen wegsterven en roosterde de rapen in de gloeiende kooltjes terwijl ik de vis bovenop liet bakken. Toen het klaar was, bracht ik een bord met eten naar beneden naar de werkruimte voor mijn vader. Maar de deur was vanbinnen vergrendeld. Ik hoorde hem geen spreuken murmelen of toverwoorden uitspreken. Het enige geluid was het schorre gekras van een vogel die in de gewelfde kamer zat. Dat betekende dat Fiacha terug was. Ik kreeg een moedeloos gevoel, want ik had een gloeiende hekel aan Fiacha. De raaf kwam en ging zoals het hem belieft, en wanneer hij bij ons verbleef, leek hij me altijd aan te staren met zijn kleine, glimmende oogjes, alsof hij me taxeerde en me niet bepaald indrukwekkend vond. En dan was hij plotseling weer weg, zonder ook maar afscheid te nemen. Misschien bracht hij boodschappen

over. Vader zei nooit wat hij kwam doen. Ik was een beetje bang voor Fiacha's scherpe snavel en de gevaarlijke glans in zijn ogen. Hij had me een keer gepikt toen ik klein was, en dat deed erge pijn. Vader zei dat het per ongeluk was, maar daar was ik niet zo zeker van.

Ik liet het eten voor de deur staan. Er was een regel die niet uitgesproken hoefde te worden: wanneer de deur afgesloten was, probeerde je niet om binnengelaten te worden. Bepaalde aspecten van de kunst moesten in afzondering worden verricht, en mijn vader streefde er altijd naar zijn kennis te verdiepen en te verbreden. Het is voor een buitenstaander maar al te gemakkelijk om ons verkeerd te beoordelen, om een bedreiging te zien in wat we doen, domweg omdat hij er niets van begrijpt. Ons soort mensen is niet altijd welkom, nergens in Ierland, want de mensen vertellen verhalen over ons die half waar zijn en die voor de andere helft bestaan uit een mengelmoes van hun eigen angsten en bijgeloof. Het was niet toevallig dat mijn vader in deze verre, afgelegen uithoek van Kerry was komen wonen. Hier waren de mensen eenvoudige zielen wier leven om zee en seizoenen draaide, in wier wereld geen plaats was voor de weelde van geroddel en vooroordeel. Ze hadden hem en mijn moeder geaccepteerd als twee medebewoners van de baai, rustige, beleefde mensen die hen ook met rust lieten. En iedereen wist dat een nederzetting die een eigen tovenaars had, de veiligste plek was om te wonen. Mijn vader had dat al gauw gedemonstreerd, want kort na zijn aankomst in Kerry waren de Noormannen gekomen. Langs de hele kust deden verhalen de ronde over de overvallen die ze pleegden, de wrede moorden, de verkrachtingen, het brandstichten en het roven van vrouwen en kinderen. Er waren verhalen over plaatsen waar ze in hun vikingschepen waren aangekomen en waar ze domweg hun intrek hadden genomen in de hutten en boerderijen die ze zich hadden toegeëigend; ze hadden zich er gevestigd alsof ze daartoe het volste recht hadden. Maar in onze baai was geen vikingnederzetting gekomen. Daar had Ciarán voor gezorgd. De mensen vertelden het verhaal nog altijd: hoe de vikingschepen met hun gebeeldhouwde voorkanten in het zicht waren gekomen en snel op de kust af kwamen roeien; zonder waarschuwing vooraf zodat er geen tijd was om dekking te zoeken. Het zonlicht had geblikkerd op de bijlen en op de vreemde helmen die de mannen droegen; de vele riemen gingen spetterend het water in, telkens weer, terwijl de visserslui verstijfd van angst stonden te kijken hoe hun

dood naderbij kwam. Toen was de tovenaar op een hoge richel van de Honingraat gaan staan met zijn staf van taxushout in zijn hand. Hij hief de staf in de hoogte en even later waren er dikke wolken komen opzetten uit het westen, en de zee was zover gezwollen dat de brekers met schuimkoppen op het strand beukten. De viking-schepen raakten in moeilijkheden, maakten slagzij, en de orde in de rijen riemen werd verstoord. Ogenblikken later was de hemel donker, het onweerde en de oceaan kolkte, en de mensen keken met grote ogen toe terwijl de schepen van de Noormannen kraakten en spleten en een voor een uiteen werden gescheurd. Later vonden kinderen op het strand vreemde en wonderlijke voorwerpen die waren aangespoeld. Een armband versierd met slangen en honden in een merkwaardig patroon. Een halsketting in de vorm van een klein, dodelijk bijltje dat aan gedraaid ijzerdraad hing. Een bronzen kom. De paal van een roeriem, mooi gemaakt. Het lijkt van een man met een witte huid en lang, gevlochten haar in de kleur van tarwe tijdens Lugnasad. Er kwam dus geen vikingnederzetting in onze baai. Hierna werd mijn vader vereerd en beschermd, hij kon geen kwaad meer doen. Toen mijn moeder stierf, rouwden ze samen met hem. Maar toch liepen ze met een grote boog om hem heen.

Die hele lange dag bleef mijn vader in de werkruimte met de gren del op de deur. Toen hij er eindelijk uitkwam om het bord met eten op te pakken en het afwezig op te eten, zonder te merken dat het intussen koud was geworden, zag hij er bleek en moe uit. Hij zat naast de resten van mijn kleine kookvuur, prikte lusteloos in de gestolde vis en had niets te zeggen. Fiacha was hem gevolgd en zat op een rand boven hem naar mij te staren. Ik trok een lelijk gezicht naar hem.

‘Je kunt beter naar bed gaan, dochter,’ zei mijn vader, en hoestte hevige. ‘Ik ben vanavond geen goed gezelschap.’

‘Vader, u bent ziek.’ Ik keek geschrokken toe terwijl hij lucht probeerde te krijgen. ‘U hebt hulp nodig. Op zijn minst een dokter.’

‘Onzin.’ Zijn gezicht stond grimmig. ‘Mij mankeert niets. Schiet op, naar bed jij. Dit gaat voorbij. Het is niets.’

Hij had me absoluut niet overtuigd.

‘Vader, zeg me alstublieft wat er met u is.’

Hij liet een korte lach horen. Het was geen blij geluid. ‘Waar zou ik moeten beginnen? Kom, genoeg nu. Ik ben moe. Welterusten, Fainne.’

Zo werd ik weggestuurd, en ik liet hem daar achter. Hij zat bewe-